

„Úgy tanítsuk, neveljük fiataljainkat,
 hogy **érzelmeik, motivációik**
 – pozitív gondolkodással, megismerni vágyással, erkölcsiséggel párosulva –
 kreatív alkotó tevékenységben öltsenek testet,
 hogy minél több alkotó elménk legyen
 az ország és a nemzet felvirágoztatására.”
 (Dr. Freund Tamás agykutató)

KEDVES OLVASÓ!

Diákok, Szülők, Zenebarátok!

Jubileumi tanévünk bővelkedik kiemelkedő eseményekben. Együtt ünnepeltünk a Zeneakadémián, beszélgettünk a Bartók Rádió klubja élőadásában, újságcikkek jelentek és jelennek meg hírt adva a 105 éves iskoláról.

A történések sorából kiemelkedik az a pillanat, amikor Dr. Batta András rektor úr és Dr. Hegedűs Károly alpolgármester úr átnyújtották a Zeneakadémia színpadán **iskolánk szakmai munkájának elismeréseként** Dr. Hiller István oktatási és kulturális miniszter **Dicsérő Oklevelét**. Köszönjük minden kollégának, tanítványnak, szülőnek és támogatónak, hogy az iskola hétköznapijában kiváló munkájukkal, támogatásukkal hozzájárultak e dicséret elnyeréséhez.

A jó hírt, a szakmai elismerést, a hétköznapiok odaadó, kiváló munkája alakítja. Ezekről a „csendes” hétköznapiokról olvashatnak most híreket, beszámolókat. Ez a munkálkodás hozta létre **„Hangos képeskönyvünket”** is. Köszönet érte kollégáimnak és a szerkesztőknek – Kertészné Véghelyi Krisztának, Szitha Tündének, Jeszenszkiné Dunavölgyi Máriának és Dominkó Csillának – a nagyszerű előkészítő (Képpont Bt.) és kivitelező (Lombos nyomda) munkát végzőknek valamint a hangmérnöki munkáért Kishonti Istvánnak. **Jó olvasást és zenehallgatást kívánunk hozzá!**

Az egymásra figyelő hétköznapiokban egy különleges februári este volt első iskolabálunk. **Köszönöm** tanítványaink nevében is támogatóink, a szülői közösség és a Tóth Aladár Alapítvány kuratóriumának figyelmét, a tehetséges gyermekek fejlődéséért, képességeik fejlesztéséért útjára indított **„Gyökerekkel szárnyakat” program létrehozását**. Erről részletesen olvashatnak honlapunkon (www.tothaladar.hu) vagy előző újságunkban.

Örömmel adjuk hírül, hogy szintén egy „csendes” januári napon, iskolánk partner iskolai megállapodást kötött a Művészetek Palotájával. Ez az együttműködés sok-sok apró, kiváló lehetőséget biztosít a zenét tanulni és hallgatni kívánó növendékeink és családjaik számára. (www.mupa.hu)

Kedves Olvasó!

Diákok, Szülők, Zenebarátok!

2009 a kreativitás éve Európában. Gyermekeinkben egy **érzelemgazdag belső világ** kialakítása után jön létre az a képesség, hogy megfelelően súlyozzák, szűrik a külvilág információit, elraktározzák azokat agyuk olyan mélységeibe, melyből kreativitásuk alkotó képességük táplálkozhat. Ehhez próbálunk segítséget adni a zenetanuláson keresztül, immár 105 éve Terézvárosban. Az „eredményeket” ismerjük meg a következő oldalakon, majd **találkozunk május 23-án 11 órától a Thália Színházban az ünnepi tanévet záró hangversenyünkön.**

Magyar Margit
 igazgató

„HA VALAKI HOZZÁM KERÜL, NINCS MESE,
LEGALÁBB EGY KICSIT MEG KELL TANULNIA
FUVOLÁZNI.”

Beszélgetés Varga Gabriellával

Varga Gabriella 11 éve tanít iskolánkban. Növendékei nemcsak fuvolatanárukként szeretik, hanem olyan nevelőként, aki a hangszerjáték és a közös zenélés mellett más – életre szóló mintákat – is adni tud szellemi és lelki fejlődésükhöz. Tanszakán híresen jó légkör uralkodik, sok közös eseménnyel, jó hangulatú hangversenyekkel. Tanítványai gyakran azután is visszajárnak hozzá, ha már zeneművészeti szakközépiskolába kerültek, vagy befejezték fuvolatanulmányait: gyakran egy-egy rövid kamarazenélés kedvéért, máskor a tanszaki hangversenyek ürügyén vagy csak egy kis beszélgetésre is betérnek hozzá.

– Hogyan és mikor kezdted a fuvola-tanulmányaidat?

– Viszonylag későn, mert már 11 éves voltam. Egy kis szatmári faluban születtem, a családomban egyetlen zenész sem volt, a nagyszüleim földművelők voltak. Édesapám könyvelőként dolgozott, édesanyám pedig a háztartást vezette. Én nem voltam óvadás, sem napközis, szóval csodás évek voltak, nyugalom és béke, ma is a számban érzem az isteni gyümölcsök ízét.

Maucha Márta néni, (fantasztikus *ember*), a mátészalkai zeneiskola fuvolatanára (Budapestről járt le minden héten) ösztönzött először zenetanulásra. Ő – miután már akkor is magas voltam – úgy gondolta, hogy a fuvola nekem való hangszer és a zenei érdeklődésemet és érzékenységemet is felismerte, és rögtön egy igazi (billentyű nélküli!) fafuvolát adott a kezembe. Ebben az időben már Mátészalkán laktunk.

– Mátészalkán nincs zeneművészeti szakközépiskola, hol folytattad a tanulmányaidat?

– Középfokú tanulmányaimat a Debreceni Kodály Zoltán Zeneművészeti Szakközépiskolában végeztem. Úgy alakult, hogy sok tanárom volt: Vízkeleti Piroska, Szabó Antal, Matúz István, Tózsér Dániel, majd később már Budapesten Kovács Imre bácsi. Ugyanis a Zeneművészeti Főiskolát Debrecenben

kezdtem, de közben férjhez mentem Bernáth Dezsőhöz, s a tanulmányaimat a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Budapesti tagozatán fejeztem be 1973-ban.

– Kezdetől fogva tanárnak készültél, vagy vonzott a zenekari és a szólista pálya is?

– A pályám kezdetét erősen meghatározta (talán vissza is vetette), hogy gyakran változtak a tanárain. Amikor befejeztem a tanulmányaimat, először nem találtam semmilyen állást. Végül is a 13. kerületi Zeneiskolában kezdtem óraadóként tanítani. Szerencsére a fuvola mellett a szolfézs- és énektanári diplomát is megszereztem, s amikor a gyerekeim megszülettek ez számomra nagyon sokat jelentett. A hangszer tanító zenetanár ugyanis délutánonként dolgozik, ami nehezen egyeztethető össze a családdal, a kis gyerek nevelésével. Ezért olyan munkahelyet kerestem, ahol délelőtt tudok dolgozni. A lányaimmal otthon töltött hét év után a Dózsa György úti Zenei Tagozatos Általános Iskolában dolgoztam tagozatos énektanárként, de fuvolát is taníthattam, nyári zenei táborokat szerveztem a Velencei-tónál (Dalostábornak hívtuk), kórust vezettem, az énekkarommal többször is sikeresen szerepeltünk az Éneklő Ifjúság kórusversenyeken.

Közben azért, mint említettem, a fuvolázást sem hagytam abba, mert készültem rá,

ha adódik alkalom, újra az lesz „a” foglalkozásom. Ez az alkalom 11 évvel ezelőtt jött el. A saját gyerekeim felnőttek, tapasztaltam, hogy délutánonként már nincsenek is otthon, és akkor kezdtem zeneiskolai fuvolatanári állást keresni.

Nagy szerencsémre épp ebben az iskolában kezdhettem tanítani, nagy tanári tapasztalattal a hátam mögött, de fuvolatanárként lényegében pályakezdőként. Nagyon hálás vagyok ennek az iskolának, mert itt lettem igazi fuvolatanár, mert megvalósíthattam az elképzeléseimet, kipróbálhattam mindent, amit szerettem volna, és úgy érzem, amit elértem, azt ennek a közösségnek köszönhetem.

– A növendékeid – a legkisebبتől a legnagyobbakig – abban nagyon hasonlítanak egymásra, hogy hangszeres rátermettségüktől függetlenül is nagyon muzikálisan, hajlékonyan, szép formálással játszanak. Van ebben része annak, hogy

te nemcsak fuvola-, hanem szolfézstanár is vagy?

– Lehet. Szoktunk énekelni az órákon és előbb-utóbb mindenkinek szépen, tisztán szól a torka. Arra is nagy súlyt fektetnek, hogy a színpadon a növendék az egész lényével fuvolázzon, hogy ki tudja fejezni magát az egész testével, és hogy természetes legyen, ha megmozdul a zenére.

S azt is igyekszem megtanítani, hogyan kell a színpadon viselkedni, és mit jelent az *előadóművészet* akár az ő szintjükön.

– Úgy tudom, aktívan énekelsz is.

– A Budapesti Bartók Kórus tagja vagyok 16 éve, a közös zenélés élménye és az éneklés szeretete erősen odaköt. És az is sokat jelent, hogy a kórusal szinte az egész világot bejártam: felléptünk például Ausztráliában, Mexikóban, Kínában és Európa sok országában.

– A kamarazene a fuvolatanításban is fontos számodra?

– Igen, például megkérem a gyerekeket, hogy amikor tehetik, jöjjenek kicsit korábban, mint az órájuk hivatalos kezdete, és az előttük lévővel egy kis kamarazénére is jusson idő, hogy eljátsszanak együtt néhány rövid darabot, csak az együtt zenélés öröméért, de ez lapról olvasásnak is jó lehetőség. Mert fontos, hogy már a zenetanulás kezdetén megtanuljanak egymásra figyelni. Ez emberi fejlődésükben legalább annyira segíti őket, mint a zeneiben. Egyébként hangszeres szempontból is lényeges, ugyanis más feladatot jelent tisztán intonálni, amikor szólóban játszik valaki, és mást, amikor a másokra is figyelnie kell. A kamarazénélés a kommunikáció nagyon kifinomult formája.

– Hogyan szeretted meg a hangszer?

– Az elején sokat beszélgetünk nemcsak a fuvoláról, hanem általában a zenéről is. Arról, hogy a zenélés nemcsak feladat, hanem életforma, mely segíti az életünk minden más tevékenységét. A fuvolázás olyan agyi pályákat mozgat, mely pozitívan hat az egész személységre, s fizikailag is jótékony hatású az erőnlétünkre. A légzéssel is sokat bíbelődünk, mert van olyan gyerek, aki nehezen érez rá a helyes légzésre, a rekeszizom használatára a levegővételnél és a levegő beosztására. És ezt igazán gyerekkorban lehet a legtermészetesebb módon megtanítani. A fuvolázáshoz jó erőnlét és helyes levegővétel szükséges, ezek nélkül a zenei feladatokra, a gyerekek számára is élményt adó zenélésre nem sok esély van – a légzéssel tehát nagyon sokat foglalkozunk.

Nem adom fel könnyen. Ha valaki hozzám kerül, nincs mese, legalább egy kicsit meg kell tanulnia fuvolázni.

– Öt növendéked választotta az elmúlt 11 év alatt a zenei pályát. Mit tekintesz pedagógiai sikernek? Ha valaki ügyes fuvolistává válik, vagy ha a zenét úgy megszereti, hogy az a hangszerrel függetlenül is az élete része marad?

– Főképpen az utóbbi: úgy gondolom, adott esetben, bizony nagyon fontos lehet egy ember életében, ha kikapcsolódásnak, bánat ellen, öröm esetén elő tudja venni a

hangszerét és tud rajta játszani. Sajnos azok a gyerekek, akiknek nincs saját fuvolájuk, lemaradnak erről. De akinek megvették a fuvolát, ha nem is gyakorol rendszeresen, néha biztos előveszi és saját örömére játszik. Van olyan növendékem, akit még a 13. kerületi iskolában tanítottam, már férjhez ment, a Madách Gimnáziumban nyelvtanár, de a hangversenyeinken is megjelenik, néha játszik is, de mások is jönnek kamarázni növendékekkel vagy velem. Jönnek, mert fontos számukra a fuvolázás, a muzsikálás.

Zenét hivatásul választani szép, de manapság kockázatos vállalkozás. Csak azokat viszem zenei pályára, akik nagyon akarják.

– A te tanszakodon nagyon családias a légkör. Ezt jól lehet érzékelni a hangversenyeken, melyek inkább zenés összejövetelek, mint növendékhangversenyek.

– Szeretem, ha sokan vagyunk, ha ott van az összes családtag, mert a növendék számára, – ha már szépen megtanult egy darabot – fontos, hogy hallják mindazok, akik számára a legfontosabbak. És hogy az anyukája megsimogathassa a fejét, és én is azt mondhassam: „ügyes voltál”, „büszke vagyok Rád”. A szülők és én is gyakran hozunk süteményt, utána egy kicsit eszegetünk, beszélgetünk, együtt vagyunk. Ott szoktak lenni a régi tanítványaim is. Ilyen körülmények között a gondokat is jobban meg tudjuk beszélni a szülőkkel, mint egy fogadóórán. Nekem ezek az alkalmak mindig nagy boldogságot jelentenek!

– Úgy hallom, hogy nyugdíjba készülsz. Milyen lesz az élet a nyugdíj után?

– Biztos, hogy fantasztikus. Sokat leszek együtt az unokámmal Seannal, akit most kevesebbet látok, mint szeretném, mert Krisztina lányom külföldön él a családjával. Nyáron a fiatalabb lányom Juca is férjhez megy, és hamarosan neki is lesznek gyerekei és Seannak is lesz majd testvére nemsokára. Ennél nagyobb csodát egy nagymama nem is kívánhatna magának!

De természetesen a fuvolázást sem hagyom abba, s az iskola nyugdíjasként is számíthat rám.

Szitha Tünde

Vendégségben a Magyar Rádió Bartók Klubjában

Március 28-án, szombaton a Bartók Rádió népszerű műsora, az élő adásban közvetített Bartók Klub vendégei voltunk. Magyar Kornél, a műsor házigazdája megfogalmazta, iskolánk meghívására mindenekelőtt idén ünnepelt harmas jubileumunk – fennállásunk 105., terézvárosi működésünk 40., Operastúdióink megalakulásának 25. évfordulója – adta az alkalmat, de nem kis mértékben hozzájárult sikeres március 1-jei zeneakadémiai hangversenyünk is, melyet 105 éves történetünknek, híres tanárainknak és tanítványainknak szenteltünk. (Erről az eseményről a Hírmondó jubileumi külön számában számolunk be.)

Mire azonban a piros lámpa kigyulladt a Rádió Márványtermében – és megszólalt a Tündérkórus Mendelssohn Szentivánéji álom című kísérezzenéjéből a március 1-jei hangverseny felvételéről – mozgalmas hetet tudtunk magunk mögött. A lehetőség a nyilvános szereplésre ugyanis nyitott volt: a házigazda felvázolta, hogy milyen tematikus vezérfonal alapján szeretné vezetni a műsort, az azonban rajtunk állt, hogy pontosan miről is legyen szó, hogyan mutassuk be iskolánkat, mit szeretnénk felvillantani az elmúl időszakban megélt eseményekből, a sok-sok hangdokumentumból mit is szeretnék nagyobb nyilvánosság elé tárni. Jeszenszkiné Dunavölgyi Mária a forgatókönyv összeállításakor mindenekelőtt arra törekedett, hogy az a rádióhallgató is színes (hang)képet kapjon múltunkról és jelenünkről, pedagógiai munkánkról, Terézváros és Budapest kulturális életében betöltött szerepünkről, aki nem ismer bennünket, de az is fontos információkat halljon, aki szülőként, növendékként vagy tanárként aktív részese mindennapjainknak és ünnepeinknek.

A műsor végül is kellemes hangulatú beszélgetés lett. Megidéztük iskolánk történetének legfontosabb eseményeit és fordulópontjait, tanszakvezetőink és együtteseink vezetői a sikereink mögött álló munkáról beszéltek, egy-egy mondat erejéig a pódiumra lépő növendé-

keink is megszólaltak, emellett fiatal és idősebb tanáraink Magyar Kornél kérdéseire adott válaszaiból pedagógiai ars poeticánk is kibontakozott. A társalgást sok zene tette változatos-sá. Legkiválóbb növendékeink közül többen az élő rádióadás izgalmas koncertkörülményeit is megtapasztalhatták, de megszólaltak az Operastúdió, a Tóth Aladár Leánykar és az Ifjúsági Zenekar felvételei is.

Egy ilyen alkalom sok mindenre ad lehetőséget: közöttük például arra a felismerésre, hogy a pezsgő iskolai élet nemcsak az intenzív munkából jön létre, hanem e munka műfaji és tartalmi változatosságából, az állandó megújulás képességéből is. A klasszikus zenét képviselő tanszakok mellett működő népi ének és jazz tanszakok, a kórus, a sok kisebb nagyobb hangszeres együttes, a sok közös kamarazenélés különböző formái a mi életünkben műfaji sokszínűséget teremtenek. A nyilvánosság számára iskolánknak ez az arca ugyan olyan fontos lehet, mint a patinás múlt és a mögöttünk lévő évszázad pedagógiai sikerei.

Szitha Tünde

Madarász Iván: Pázmán lovag

A 25 ÉVES TÓTH ALADÁR OPERASTÚDIÓ ELŐADÁSÁBAN

Tóth János operaénekes és rendező szerint nem csak az előadás fontos, hanem az ahhoz vezető út is. Ez a tétel fényesen beigazolódott a Tóth Aladár Operastúdió legutóbbi produkciója, a Madarász Iván által Arany János vígballadájára írt „Pázmán lovag” előkészítése és megszólaltatása során is.

Az előadás – jó esetben – egy hosszú próba-sorozat végére tesz pontot. A kezdés előtt az öltözőben, aztán már a színpalak mögött a jelenésre várakozva az ember azon tűnődik, hogy tulajdonképpen mit is keresek én itt, miért is hiányzik ez az izgalom, ez a lámpaláz. Lehetne nyugodtan ülni a nézőtéren, és akkor mindössze azon kéne aggódnia, hogy vajon időben megérkezik-e a drága mama, akinek a szomszéd székre terített pulóverrel foglaljuk a helyet a szűrős szemű, ülőhelyet keresgélő nézők fojtogató gyűrűjében...

Aztán persze, amikor az előadás elkez-

dődik, már semmi más nem számít, csak a szereplés öröme, a közös zenélés és a játék. Mert legyen szó drámáról, vígjátékról vagy éppen ballada megzenésítéséről, az előadásba fektetett minden komoly munka ellenére – vagy talán éppen annak eredményeként? – ez bizony játék! Játék nem csak a szó színjáték, a színpadi mű előadásának, eljátszásának értelmében, hanem örömteli, élvezetes és szórakoztató emberi tevékenységként is.

A Pázmán lovag öröme és játéka, amit a két előadáson átélhettünk, már a próbákon – azaz az előadáshoz vezető út elején – elkezdődött. Számomra azért ez rögtön nem vált egyértelművé, mert az mégsem hétköznapi és megszokott, hogy az első rendezői próbán belépésemkor labdává gyúrt zoknival (egy-egy népnyelvi irányzatok szerint fuszeklival) dobálóznak az előadás reménybeli résztvevői. Már ekkor kezdett derengeni, hogy rendezőnk,

Egy szerző, aki meglepődik és tanul

Lehet, pontatlanul emlékszem, talán másfél éve is annak, hogy Pallagi Judit Tanárnő, a Tóth Aladár Zeneiskola ének tanszakának vezetője azzal keresett meg: megtanulnák, műsorukra tűznék Arany János vígballadája nyomán komponált kantátámat, a Pázmán lovagot. A Tanárnővel addig közös munkánk nem volt, de volt egy „ajánlólevele”, édesapja, Pallagi János, akit évtizedek óta művészként és emberként egyaránt kitüntetetten tisztetek. Ilyen „háttérrel” bíztam abban, hogy ezt a nem könnyű vállalat – a darab színészileg, zeneileg igencsak összetett és énekest próbáló feladatot ró a szereplőkre – magas színvonalon teljesíteni tudják. És persze már hallottam az iskolában régóta működő Operastúdióról, szép produkcióikról.

Ezzel együtt mégis meglepődtem, amikor már az első próbán nem csak felkészült, de a szereppel máris azonosuló énekesekkel találkozhattam. Nem azt éreztem, hogy egy iskolában vagyok, hanem „kollégákkal” dolgoztam. Aki részt vett már akár színházi, akár zenei próbán, az tudja: udvariaskodásra nincs idő, a feladat, a mű határozza meg a légkört, az szabja meg, hogyan dolgozunk. Az Operastúdió próbáin azt éreztem, a közös munka koncentrált

figyelmű légköre a kölcsönös szimpátia világát is megnyitja. Egy dologról azonban – s ez egy „mini-operában” egyáltalán nem mellékes – semmit sem tudtam. Milyen lesz a darab színpadra állítása? Hogyan oldják meg a rendezést? Ez egészen a bemutatóig számomra is kérdés maradt.

Jeles alkalommal, az Operastúdió 25 éves jubileumára rendezett ünnepi koncertsorozat első eseményeként került sor a bemutatóra. Itt találkoztam először a színpadi megoldással. A színhely, a Fasori Evangélikus Gimnázium Díszterme, eleve megszabta a szcenika lehetőségeit. Azonban! A rendező tudta, hogy a „korlát”, nem csak akadály, de lehetőség is egyben. Alkalmat adott arra, hogy a mű legfontosabb dramaturgiai pontjait, a szituációkat, a jellemeket elemei, s épp ezért nagyon hatásos szimbólumokban mutassa fel. Az énekesek önfelelt játéka, komédiázása, a zenekar, a karmester muzikális, a színpadot segítő megoldásai, s persze a rendezés valódi operai hangulatot teremtett.

Kezembem a plakát: Pázmán lovag morcos figuráját Torda Molnár Tamás szerettette meg a közönséggel, a méltóságteljes, mégis tréfás kedvű királyt pedig Bárdosi Gábor színes alakítása tette emlékeztetővé. Kettős szerepben – mint Narrátor és a Bolond

Pallagi Ákos nem hagyományos munkamódszerekkel fog minket elvezetni a bemutatóig. Aztán számos helyzetgyakorlat és játék következett, amivel Ákos arra próbált rávenni minket, hogy „úgy mozogjatok a jelenetekben, mintha élnétek!”

Aztán a zoknin is túllépett az idő, és Ákos jobbnál jobb helyzeteket talált ki, amelyek próbái során egy külső szemlélőnek minden bizonnyal erős kétségei támadtak volna afelől, hogy itt komoly munka folyik. Valóban, nehéz lett volna elhítenni ezt éppen abban a pillanatban, amikor a királyi udvarba lépő Pázmán lovagot a bizalmatlan poroszok a mai biztonsági őrök bevett fogásaival motozzák meg, vagy amikor a király motoros bukósisakban műanyag játékgyerekekkel kaszabolja le szegény lovagot. Hát milyen előadás lesz ebből??? De szerencsére a külső szemlélők meggyőzése nem a mi feladatunk volt: mi csak végtelenül élveztük az egészet!

Különös élmény volt, ahogy a zenei próbák folyamán növekvő súlyként nehezedett rám az állandó és kínos érzés, hogy szent ég,

– remekelt Puskás Zsolt Péter. A szerető, fiatal feleség, Éva alakját Szabó Krisztina hozta közel hozzánk. A bemutatón a Debreceni Lyra Szimfonikus Zenekar működött közre, nagyszerűen, a színpadi történetet szolgálva. Az esemény egyben a Pallagi-család produkciója is volt, Pallagi Ákos rendezte, Pallagi Tamás vezényelt. Csak egyetlen név (talán a legfontosabb) hiányzik erről a plakátról: Pallagi Judité, aki az egész produkció spiritus rectora, lelke, motorja volt. Az ő fáradhatatlan munkája, tanári lelkesedése, tudása, és – nem utolsósorban – profi szervező készsége nélkül nem jött volna létre ez az előadás. És nélküle nem lenne a negyed százados Operastúdió sem!

Magam azon szerzők közé tartozom, akik nem ragaszkodnak foggal-körömmel egyetlen zenei megoldáshoz. Szeretek „tanulni” műveim egy-egy előadásából. A Pázmán lovag február 28-i bemutatója a Tóth Aladár Operastúdióval – bár korábban számos előadását hallhattam e kompozíciónak – olyan új vonásokkal gyarapította bennem is a darabot, amely számomra is emlékezetessé tette ezt a szép estét.

Madarász Iván, zeneszerző

én le vagyok maradva a tanulással! Mert az, hogy művészeti vezetőnk, a zenei igényességben kérlelhetetlen Pallagi Judit és aranykezű, türelmes korrepetitorunk, Kertész Rita jelenlétében az ember nem tudja rendesen a szólamot, az „csak” ciki. Próbáltunk, próbáltunk heteken át, majd egyszer csak megjelent a mester, a zeneszerző Madarász Iván, és meghallgatta, mit is művelünk a darabbal. Itt bizonytalanok már igen kínos lett volna. Aztán ugyebár sor került az első zenekari próbára Debrecenben, ahol a zenekar tagjai kíváncsisággal és várakozással néztek ránk – főleg azután, hogy a karmester, Pallagi Tamás és Pallagi Ákos szívélyes szavakkal bemutatott minket – na, itt nem tudni a szólamot, az már kifejezetten égés. Ha az ember mindezt előre végiggondolja, és el akarja kerülni, hogy ezen alkalmakkor hideg verejték csorogjon a hátán, az bizony szárnyakat ad a tanuláshoz! A zenekari próba szépsége és élménye minden fáradtságot megér! Mert zongorával próbálni és tanulni – Judittal és Ritával – remek mulatság, rengeteg tanulsággal szolgál, és minden további munka azon alapul. De amikor először halljuk a zenekart, és olyan színek szólalnak meg – tudom, képzavar! –, amitől muszáj mosolyogni és megborzongani és örülni annak, hogy itt állhatunk és részesei lehetünk ennek a pillanatnak, akkor becsüljük meg csak igazán az addigi munkát.

A szereplők egyrészt az Operastúdió régebbi tagjai voltak, másrészt pedig az előadást – egyelőre – némajátékukkal gazdagító lelkes ifjak. A címszerepet Torda-Molnár Tamás, a Mesélőt és a Rikkancsot – két szerepet egy gáziért – Puskás Zsolt, Évát Szabó Krisztina, a Királyt pedig jómagam alakítottam. A statiszták hadát Polgár-Szabó Viktória, Szécsi Anna, Kereszturi Gergely, Papp Emese, Kis Ferenc és Csernus Szilvia alkotta.

A Pázmán lovag eddig két előadást ért meg: 2009. február 22-én Debrecenben és február 28-án Budapesten. Őszintén remélem, hogy lesz még folytatás, és minél több néző gondolja majd úgy, mint mi, a szereplők: ezt kár lenne kihagyni!

Bárdosi Gábor

VI. Országos Jeney Zoltán Fuvolaverseny

Nagyon örültem, amikor a tanáromtól, Varga Gabriellától megtudtam, hogy indulhatok a VI. Országos Jeney Zoltán fuvolaversenyen, mert Gabi néni Bócz Patríciát és engem választott ki erre a lehetőségre.

A verseny előtti hetekben szinte minden nap próbáltunk és Gabi néni sok fellépést szervezett, hogy gyakoroljuk a szereplést, így a versenyen nem is izgultam.

A területi válogatóra 2009. február 12-én került sor a Rácz Aladár Zeneiskolában. A mezőnyben én voltam az egyik legfiatalabb versenyző, a nálam 1-2 évvel idősebbekkel együtt szerepeltem az első korcsoportban. A kötelező darab egy Köhler etűd, a szabadon választott pedig egyik kedvencem, Dolzsikov Polkája volt, amelyet Andi néni, Bagi Andrea tanárnő kísért zongorán.

A felkészülés alatt Patríciával nagyon összebarátkoztam, az esti eredményhirdetést is együtt hallgattuk végig. A kaposvári országos versenyre sajnos nem jutottam tovább, mégsem voltam csalódott, mert életem első versenyén jól szerepeltem, sőt ezzel a pontszámmal sok gimnazista fuvolást is megelőztem. Büszkén vettem át a zeneiskolánknak szóló emléklapot.

A versenyzészről jó tapasztalatokat szereztem. A következő válogatón is szeretnék ott lenni és akkor már nagyobb esélyem lesz a továbbjutásra!

Kajtár Kinga, fuvola, 1. osztály

Bagi Andrea, Kajtár Kinga és Varga Gabriella

II. Budapesti Rados Dezső Hegedűverseny

Szeptembertől új növendék vagyok a Tóth Aladár Zeneiskolában, ezért számomra duplán is izgalmas volt a verseny. Mások is mondták, én is éreztem, hogy fejlődtem az utóbbi időben, ugyanakkor azt is láthattam, hogy sokan tudnak nagyon jól hegedülni. Nagyon sokat jelentett számomra Ácsné Szilij Éva néni, a tanárnőm. Remekül felkészített, de azt is megmondta nekem, hogy ezen a versenyen nem múlik semmi: olyan, mint egy rendes szereplés, és utána sem fog semmi megváltozni. Ez megnyugtató.

Mivel szombaton játszottam, már reggel óta csak a versenyen járt az eszem, de csak estére kerültem sorra. Sokat kellett várnom, de Éva néni végig tartotta bennem a lelket. Az utolsó percekig nyugtatott és lelkesített mindegyikünket. Nagyon jól esett, hogy az igazgató néni is mellettem volt, és mielőtt bekísért a terembe, légző gyakorlatokkal segített nekem.

Igyekeztem szépen muzsikálni és a vonóval törődni, amit Éva néni sokszor mondott. Végül mégis elkeseredve jöttem le a színpadról, mert nem minden sikerült úgy, ahogy máskor, bakik is becsúsztak. Nagyon sírtam. Először anya vigasztalt, aztán a társaim, Margit néni, Éva néni és a férje, és „... rokonaim és barátaim és üzletfeleim” (Micimackó).

A díjkiosztás időpontjában más programom volt, de nem is bántam, hogy nem tudok elmenni, hiszen úgy éreztem, hogy elszúrtam. Amikor anya felhívott, hogy arany díjat kaptam, nem hittem el, azt gondoltam, viccel.

Nagyon szeretek hegedülni, jó volt a színpadon játszani és érezni, hogy olyan sokan szeretettel vesznek körül. Éva néni folyamatosan nagy energiákkal küzd a fejlődésemért. Köszönöm neki, hogy ide jutottam.

Dósa Csenge, hegedű, 3. osztály

Bartók Béla Zongoraverseny

Már a tanév kezdete előtt, augusztusban hozzáfogtam az intenzív gyakorláshoz, mert tudtam, hogy ebben az évben is több megmérettetés vár rám. A hét közbeni órák mellett tanárnőmhöz, Pozsár Andrea nénihez hétvégenként is jártam zongoraórára. Az első kihívást a Bartók verseny jelentette. A budapesti válogató már elég korán, októberben volt, ezért nagyon féltem, hogy nem vagyok elég felkészült, de végül is sikerült továbbjutnom a döntőbe. Ott sajnos nem a legjobb formámban játszottam és csak dicséretben részesültem. De nem keseredtem el, mert már a következő eseményre koncentráltam, ugyanis beadtam a jelentkezésemet a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola előképző tagozatára. A felvételire nagyon szorgalmasan készültem. Andrea néni szabadidejéből is nagyon sokat áldozott rám, de köszönettel tartozom Babszi néninek és Marika néninek is, akik segítettek a felkészülésemet. A leendő konzis tanárnőm, Mariann néni is foglalkozott velem néhány alkalommal. A sok gyakorlásnak meglett az eredménye, februárban sikeresen felvételiztem a konzervatóriumba.

Németh Zoltán, zongora, 6. osztály

A verseny előtti készülődés eleinte nem tűnt nehéznek, de néhány nap múlva egyre fáradtságosabbnak éreztük. Napokon keresztül sokat gyakoroltam. Zongoratanárom, Szilágyi Kati néni és szüleim nagyon sokat segítettek. Egy-két héttel a verseny előtt keményen dolgoztunk, de közben pár hiba előjött, még szerencse, hogy nem verseny közben történt. Először a válogatón kellett túlesni, aztán jött maga a verseny. A válogatón izgultam, de, mint mindig, amikor kimegyek a színpadra, ekkor is megnyugodtam. Amikor a kis erkélyen ültem, láttam, hogy Apa lent ül a kistestvéremmel (Szonyával). Igazából nagyon szeretem, ha a szüleim és a közeli rokonaim, barátaim ott vannak, amikor játszom. Így hát eljött az eredményhirdetés, és Kati néni is nagyon örült. A következő órákon tovább csi-

Naszagyuk Szonya és Júlia

szoltuk a darabokat, végül mindenre lett időnk. Az országos verseny előtt ugyanúgy izgultam, reszkettem, de amikor már játszottam már jól éreztem magamat, mert nagyon szerettem az egyik darabomat és élveztem a zenét. Utána megkérdeztem Kati nénit, jól zongoráztam-e, ő viccesen azt válaszolta: „Az utolsó helyre elég lesz.” Amikor aztán eredményhirdetésen elmondták, hogy második lettem, mindnyájan nagyon örültünk!

Naszagyuk Júlia, zongora 3. osztály

VIII. Országos Zongora Négykezes és Kétzongorás Verseny

Testvérem, Szonya már sokszor akart szerepelni versenyen. Amikor megtudta, hogy együtt fogunk versenyezni, nagyon örült. Nem is izgult nagyon, mert nem egyedül játszott, hanem velem, és így biztonságban érezte magát. (Gyakorlás közben azért néha lökdöstük is egymást...) Az eredményhirdetés után Szonya nagyon örült, mert az ő első versenyén elsőek lettünk! Szeretünk együtt zongorázni.

Naszagyuk Júlia, zongora 3. osztály

Ebben az évben két zongoraversenyen is indulhattam. Az első, az országos Bartók Béla Zongoraverseny volt, amire nagy lelkesedéssel készültem. Amikor a budapesti válogatón meg-

tudtam, hogy bejutottam az országos döntőbe, nagyon boldog voltam. A minél jobb helyezés érdekében egy újabb Bartók művet tanultam meg. Amikor eljátszottam a műsoromat a döntőn, éreztem, hogy nagyon jól sikerült. Meg tudtam valósítani mindazt, amit tanárommal, Babszi nénivel, gyakoroltunk. Az eredményhirdetés nagy örömet hozott számomra, mert kiemelt nívódíjat kaptam, eddigi legjobb eredményemet értem el.

Szintén kiemelt nívódíjat kaptunk Molnár Veronikával az Országos Négykezes Zongoraverseny budapesti válogatóján. Izgalommal várjuk a balassagyarmati döntőt. Köszönöm Kovács Kálmánné Babszi néni és Halászné Veres Zsuzsa néni odaadó felkészítését.

Pálóczy Júlia, zongora, 6. osztály

Már régóta készülünk az Országos Négykezes versenyre Julcsival és tanárnőnkkel, Halászné Veres Zsuzsa nénivel. A felkészüléshez szükség volt heti egy kamaraórára, de szombaton is rendszeresen gyakoroltunk a zeneiskolában. A sok próba alatt jól összeszoktunk Julcsival, sőt talán még barátnők is lettünk, ami azért fontos, mert harmonikusabb lett tőle a közös zongorajátékunk.

A versenyen egy híján maximális pontszámot értünk el, tehát kiemelt nívódíjat kaptunk. Izgalmas pillanat volt, amikor a lapozó egyszer csak bezárta előttünk a kottát! Szép eredményünk jutalmául még a Magyar Rádióban is megmutathattuk, hogy mit tudunk.

A sikerek még több munkára ösztönöznek: most is teljes odaadással készülünk, hogy a

Pálóczy Júlia, H. Veres Zsuzsa és Molnár Veronika

balassagyarmati országos döntőben is jól szerepelhessünk. Mindkettőnk nevében köszönöm tanárnőnknek, H. Veres Zsuzsa néninek a színes felkészítő órákat.

Molnár Veronika, zongora, 4. osztály

VI. Országos Rácz Aladár Cimbalomverseny

Januárban döntöttem el, hogy elindulok a VI. Országos Rácz Aladár Cimbalomversenyen, ekkor kezdtem el felkészülni a megméretetésre. A versenykiírás szerint egy barokk, egy kortárs illetve egy szabadon választott művet kellett előadni, én Bach d-moll Allemande-ját, Kósa György Presto-ját és a Lajtha László által gyűjtött Dunántúli táncokat választottam. A felkészülésben sokat segített tanárnőm, Szakály Ágnes, aki gyakran más tanárokat is behívott az óráimra, akik meghallgatták a versenydarábjaimat és vélemény is mondtak azokról.

A verseny a Rácz Aladár Zeneiskolában került megrendezésre a III. Országos Csembalóversennyel egy napon, délelőtt a csembalosták, délután a cimbalmosok mutathatták be tudásukat. Minden cimbalmos növendéket meghallgattam, kíváncsi voltam, hogy más zeneiskolában milyen szinten folyik a cimbalomoktatás. A IV. korcsoport, amelyben versenyeztem, 3 óra-
kor következett, én játszhattam elsőként. A verseny után, a délután folyamán a pozsonyi Zák-ladná Umelecká Skola Jozefa Kresánka zeneiskola cimbalmos növendékeinek hangversenyét hallgathattuk meg, majd a gálahangverseny következett. A díjak kiosztása közben felléptek Várallyay Ágnes és Popovics Karolina csembalóművészek, Vékony Ildikó cimbalomművész, illetve a versenygyőztesek, a zsűri által javasolt műsorszámokkal. A gálakoncert után megismerkedtem a pozsonyi zeneiskola cimbalomtanárával Beata Ceckovával, akivel kottákat cseréltünk, interneten keresztül azóta is tartjuk a kapcsolatot. A verseny jó alkalom volt arra, hogy e két kevésbé ismert hangszer szépségét és sokszínűségét bemutathassuk a hallgatószámára.

Gódor Erzsébet, cimbalom III. tk.

Lajtha Lászlóra emlékeztünk

MAGYAR ZENESZERZŐ PORTRÉK

Amikor Pallagi Judit tanárnő megkért a Lajtha László emlékhangverseny összeállítására, én magam is feltettem a sokakban felmerülő kérdést: Ki is volt Lajtha László? Annak ellenére, hogy ma már több iskola és zeneiskola is felvette nevét, meglehetősen keveset tudunk életéről, műveiről, pályájáról. Pedig az egyszemélyben zeneszerző, hangszertörténet-, néptánc-, népzene kutató és tudományszervező Lajtha László legalább akkora ismereséget érdemelne, mint kortársai Bartók Béla és Kodály Zoltán.

Lajtha László (1892–1963) a 20. század elejének kiemelkedő személyisége volt. Mindkét szülője muzsikált, de – bár kedvelték a zenét –, László fiuk élethivatásként választott zenei pályáját komolyan elleneztek. Zeneszerzői diplomáját 1913. július 16-án kapta meg. Diplomájának kézhezvételével egyidejűleg jelentkezett szolgálatra a Magyar Nemzeti Múzeum Néprajzi Tárába. Ekkor már 3 éve foglalkozott a népdalgyűjtéssel, ő volt a legfiatalabb a gyűjtők között, alig múlt 17 éves, amikor e célból először indult Erdélybe. Ő szervezte meg az első hangszerkiállítás is a Nemzeti Múzeumban, hangszergyűjtési akciót kezdeményezett, javasolta egy országos hangszerleltár összeállítását.

Pályájának kibontakozásához zeneszerzői munkásságának első nemzetközi eredményei is kapcsolódtak: 1929-ben Coolidge-díjat kapott, 1930-ban létrejött első kiadói szerződése a párizsi Alphonse Leduc zeneműkiadóval. 1945 tava-

szán a Magyar Rádió zeneigazgatójává nevezték ki, és még ugyanebben az évben a Nemzeti Zenede igazgatója lett. 1947 tavaszán a Magyar Néprajzi Társaság egyik alelnöki tisztségének betöltésére kérték fel.

1951 tavaszán népzene-kutatói munkásságáért Kosuth-díjat kapott. Gyűjtőútjait a második világháborúig szándékosan magányosan járta. A gyűjtőmunka történeti, nemzeti tartalmának értelmezésében Bartók és Kodály elveivel azonosult – erős hazafias érzülettel, a nemzeti múlt iránti mélységes tisztelettel kutatta a népzenei hagyományainkat.

Lajtha László helye és helyzete egyaránt rendhagyó századunk magyar zenéjének történetében. Oly magányos és elszigetelt egyetlen komponistánk sem volt, mint ő. Zeneszerzőként két életre szóló hatás érte: a magyar népzene és a 20. századi francia zene. Életműve korának nemzetközi élvonalába tartozott, alkotásai a művészi-emberi nagyság hangzó dokumentumai.

Természetesen ez a pár dolog töredéke az ő igen tartalmas életének. Emlékező hangversenyünkön kamaraműveiből idéztünk fel néhányat: népdalfeldolgozásokat, az énekhangra és zongorára komponált Motettát, egy tételt a 7. vonósnégyesből és a Fafűvös kvartetten. Nem volt könnyű dolgunk a műsor összeállításakor, annyi mindent el lehetett volna még mondani róla, hogy egy egész délutánt betöltött volna. Azt gondolom, mindannyian gazdagabbak lettünk ezen az estén azért, hogy Lajtha László életét mélyebben megismerhettük, és most már senkinek sem marad megválaszolatlanul a kérdés: Ki is volt Lajtha László?

Polgár-Szabó Viktória, ének, 4. osztály

Polgár-Szabó Viktória és Kereszturi Gergely

„...könnyedség, zene és játék”

ISKOLABÁL A TEHETSÉGGONDOZÁSÉRT

Amikor decemberben először hallottunk a Tóth Aladár Zeneiskola iskolabáljáról, nagyjából azzal a lendülettel el is felejtettük azt. Csak később, amikor a gyermekeink zenetanáraitól hallottuk, hogy mi is ez, akkor kezdtünk gondolkodni azon, hogy ezt az eseményt talán nem kellene kihagyni.

Ráadásul ez az első iskolabál; adjunk neki egy esélyt – gondoltuk. Előtte azonban azért óvatosan tájékozódunk a tanároktól: kell-e szmoking, ki tudjuk-e fizetni a belépőket, milyen programra lehet számítani, kik lesznek ott, mit kell/lehet ott csinálni stb. Mindebből talán kiderül, hogy nem vagyunk valami nagy „bálbárárok”, viszont a begyűjtött információk alapján épp az volt csábító, ami a Tóth Aladár Zeneiskolában eddig is megfogott minket: a közvetlenség és a jó hangulat. Ezt ígérte nekünk ugyanis a két tanárnő, akiket megkérdeztünk.

Az első nehéz pillanatokat már a bál előtt túl kellett élni: meg kellett győzni gyermekeinket, hogy ide most nélkülük megyünk. Hosszú harcokat és különféle engedményeket, alkukat követően végre kényelmesen elindultunk a bálba.

A meghirdetett időpont előtt pár perccel érkeztünk meg a Benczúr Hotelbe, a bál színhelyére. A lakodalmas rock sejteni engedte, hogy a zeneiskola rendezvénye nem a bejárat

melletti teremben lesz, és valóban... A termet végül könnyű volt megtalálni, mivel az iskola tanárai már az ajtó előtt fogadták a vendégeket, akiket az asztalukhoz is kísértek. Miniket egész pontosan egy nyolcfős asztalhoz, ahol mi választhattuk meg, hogy melyik helyre ülünk. Némi tétovázás után megtaláltuk a szerintünk legjobb két helyet – de utólag kiderült, mindegyik hely teljesen megfelelt volna. (Arra azért ügyeltünk, hogy egymás mellé üljünk.)

A bál meghirdetett kezdetekor még üres volt a terem, de idővel elkezdtek szállingózni a vendégek. A mi asztalunkhoz is érkeztek, és hamarosan jó kis beszélgetés alakult ki. Amennyire látni lehetett, a többi asztalnál is jó volt a hangulat. Beszélgetéseinket azonban lépten-nyomon újabb és újabb ismerősök felbukkanása szakította meg: ismerősök, akiket „majd” felhív(t)unk, de sosem sikerült időt szakítani rá, ismerősök, akikkel néha találkozunk, de jó volt itt is találkozni, és ismerősök, akikre nem is számítottunk, vagy nem is sejtettük, hogy itt fogunk találkozni.

És amikor a legjobb élményt akartuk elmesélni, és amikor telefonszámot akartunk cserélni, akkor elkezdődött a program.

Kíváncsian vártuk a tanárok előadását. Önmagában az, hogy a tanárok kiállnak, készülnék és fellépnek, már elismerésre méltó, és mi tagadás – az ember mindig kíváncsi arra, hogy azok, akik tanítanak, mennyire teljesítenek, amikor szerepelni kell. Laikusként mi nagyon élveztük a műsort. Komolyság és könnyedség, zene és játék – fantasztikus volt a hangulat.

A vacsora egy részéről lemaradtunk, mert – mily véletlen – elkezdtünk beszélgetni egy régi, majd pedig egy új ismerőssel. A vacsora második része viszont bizonyítottan finom volt, bocs attól, aki elől elmartuk az utolsó kanál édességet.

Az elemi erejű táncbemutató után kicsit

---

félve léptünk a parkettre, és ha nem is olyan latin virtuoziással, mint amit láttunk, de aztán felszabadultan táncoltunk a tömegben.

Tombolát csak a tisztesség kedvéért vetünk, mivel nyerni általában más szokott, de úgy gondoltuk, ezzel is támogatjuk az iskolát. (És ráadásul még nyertünk is.) A tombolahúzás önmagában is szórakoztató volt, köszönhető annak a fiatalembernek, aki remek humorral vezette a sorsolást. Méltó lezárása volt ez a napnak – legalább is számunkra, hiszen a tombolahúzás után, amikor mi hazaindultunk, még javában folyt a tánc.

Hogy milyen is volt a bál? Nos, messze felülmúlta elvárásainkat. Nagyszerű kezdeményezésnek tartjuk ezt a rendezvényt, hiszen lehetőség nyílt beszélgetni a tanárokkal és a többi szülővel. Nemcsak a tanárokat ismertük meg jobban, hanem az iskola tágabb közösségét is, így például a március 1-jei zeneakadémiai hangversenyen már ismerősként köszönhattünk több szülőtársunknak is. Kicsit kiszakadtunk az iskolai légkörből, miközben az iskola jelen volt. Jó volt eltölteni egy estét a tanárokkal és a többi szülővel.

Ezúton is köszönjük a szervezést az iskola lelkes tanárainak – akiknek valószínűleg nem ez lenne a dolguk, de ezt a feladatot is nagyszerűen teljesítették.

Mi a következő bálon is biztosan ott leszünk!

Széles Zsuzsanna és Gábor, szülők

„Karácsonyfa-búcsúztató”

HANGVERSENY A SZENT CSALÁD PLÉBÁNIA TEMPLOMBAN

Bár a várakozással teli adventi időszak, majd a szenteste, a karácsony és a vízkereszt elmúltával a karácsonyi ünnepek kör lezárul, januárban az egyházi szokások szerint tovább őrzik a hangulatát, hiszen gyertyaszentelőig (idén február 1-jéig) sok templomban meghagyják a karácsonyfákat.

Iskolánk kórusa, a Tóth Aladár Leánykar 2009. január 31-én „karácsonyfa-búcsúztató” hangversenyt adott a VI. kerületi Szent Család Plébánia Templomban. A műsor főként a karácsonyi ünnepekhez kapcsolódó művekből állt. A színes és változatos programban különböző nemzetiségű és más-más korban élő zeneszerzők – Rutter, W. A. Mozart, C. Franck, Gounod, M. L. Lightfoot, Hamilton, Delibes – alkotásait hallhatta a kórusmuzsikát szerető közönség.

A nyitószámot énekelve vonult be a kórus, s ez a kánon már az első pillanattól kezdve ünnepi hangulatot kölcsönzött a hangversenynek. A leánykar a cappella és zongorakíséretes darabjai mellett énekes, hangszeres szólók és kamaraegyüttesek is gazdagították a műsort,

emellett egy szép hangú kislány, Macher Borbála szólóénekét hallhattuk, aki egy régi magyar karácsonyi népdalt énekelt. Első ízben működött együtt a kórossal Szilágyi Pálma növendékeinek kürt kamaraegyüttese. Mozart: Ave verum című kórusművét, vonósnégyes kísérettel adtuk elő. A kvartettet iskolánk tanárai – Kertészné Véghelyi Kriszta (1. hegedű), S. Fekete Julianna (2. hegedű), Sz. Zombory Dóra (cselló) – és egykori növendékünk, Nemere Orsolya (brácsa) alkották. A koncert második felében Gluck: Melódia című művét Radics Beatrix (tanára: Ácsné Szily Éva) tolmácsolásában hallhattuk, akinek kiváló hegedűjátéka különösen nagy sikert aratott. Ácsné Szily Éva növendékei évek óta visszatérő közreműködői az énekkar hangversenyeinek, kedvvel és szívesen játszanak ezekben a műsorokban, hiszen az új környezet mindig kihívást – s a tanzaki hangversenyek és vizsgák hangulatától eltérő feladatot – jelent számukra.

Az est műsorát Ispánkiné Gede Éva szerkesztette és a kórusművek nagy részét is ő ve-

zényelte. Szeptember óta tanítok az iskolában, fiatal tanárként szép és megtisztelő feladat volt számomra, hogy Lightfoot: Dona nobis pacem című darabját vezényelhettem, énekes szólistaként pedig közreműködhettem két másik mű (Hamilton: Ave Maria és Delibes: Gloria) megszólaltatásában.

Pecze Zsófia, a szolfézs tanszak tanára

Szilágyi Pálma, a küirt tanszak tanára:

„Örültünk a felkérésnek. Eddig is és ezután is szívesen teszünk eleget hasonló feladatoknak. A templomban való játék nagyon kedvező a rézfúvós hangszereknek. A felhangdús küirtök a Szondi utcai templom gazdag hangzásterében különösen szépen szóltak.”

Ispánkiné Gede Éva, a Tóth Aladár Leánykar vezetője: „Úgy érzem, hogy ez a rendhagyó karácsonyi hangverseny színesre sikerült, amelyet ezúttal is szeretnék megköszönni a közreműködő tanár kollégáknak és a növendékeknek. Nagy örömmel dolgozom a kórossal, amelyben számos régi tanítványunk is énekel, akik ilyen módon maradtak aktív kapcsolatban a zenével. Arató Ágnessel – kiváló zongorakísérőnkkel – és Pecze Zsófiával rendkívül harmonikus az együttműködésünk. Zsófi ezúttal nemcsak szép hangú szólóénekeivel, hanem vezénylésével is bemutatkozott. Hálás vagyok dr. Füzes Ádám atyának, aki immáron sokadik alkalommal tette lehetővé, hogy a gyönyörű Szondi utcai templomban énekelhettünk.”

Baba-mama klub

Nagy örömmel vállaltam Magyar Margit igazgatónő felkérését, a VI. kerület óvodás gyermekei részére meghirdetett, baba-mama foglalkozások vezetésére! Egyedülálló kezdeményezés ez, melynek célja megismertetni a legkisebbeket a nagy múltú zeneiskolával és kedvet csínálni a hangszer tanuláshoz, mindezt térítésmentesen!

35 kisgyerek jelentkezett a felhívásra, és szüleikkel, nagyszüleikkel kíváncsian csücsültek be egy februári délutánon a zeneiskola nagytermébe, melyet ez alkalomra kicsit átalakítottunk: székek helyett a terem közepén, nagy szőnyegek, és kényelmes párnákon foglaltak helyet a résztvevők. (Épp, hogy elfértünk, ezért rögtön el is határoztuk, hogy a következő alkalommal, már két csoportra osztjuk az érdeklődőket.)

A kicsi gyermek (0-6 éves) első és legfontosabb tanára a szülő. A vele közösen megélt öröök, eldalolt énekek fejlesztik legjobban hallását, ritmusérzékét. És ugyanígy tőlük tanulják meg a figyelmet is, ami a közös játékhoz és a zenehallgatáshoz is szükséges. Minden foglalkozásra választottam egy hangszert, amivel alaposabban megismerkedünk. Első alkalommal a furulyát, fuvolát mutattam be a gyerekeknek, hiszen én ezeken a hangszereken játszom, második alkalommal egy versenyre készülők ifjú hegedűst, legutóbb pedig egy fagottost hallhattunk, láthattunk. Igazi kis „házi hangversenyt” adtak nekünk ezek a zeneiskolás növendékek, hiszen éppen úgy viselkedtünk, mint egy igazi koncertteremben, gyakorolhattuk a tapsolást, és azt a nagyon nehezen megvalósítható csendet is, amivel az előadót illik megtisztelni.

Persze a főszerep a játéké volt! A körjátékokban elénekeltük mindenki nevét, tapsoltunk, dobogtunk, esőt, vihart, szelet utánoztunk a hangunkkal, szívószáלבól faragtunk „nádsípot”, és még Tá bácsival és Titi nénivel is megismerkedtünk.

Remélem, 1-2 év múlva ezek a gyerekek már a zeneiskola tücsökzenekarában muzsikálnak, igazi hangszereken fejezhetik ki önmagukat, érzéseiket, gondolataikat, hiszen ez a művészetek hivatása.

Ácsné Székely Edit, fuvolaművész

Főszerepben a „hangszerek királynője”

*Reneszánsz hangversenyt rendezett a cimbalom, fúvós, gitár és ütő tan-
szak április 1-jén a Fasori Evangélikus Gimnázium Dísztermében. A
műsorban szóló és kamaraműveket, valamint feldolgozásokat szólaltat-
tak meg növendékeink a reneszánsz korból. Mivel a hangversenyen
elhangzott művek többsége eredetileg lantra íródott, kíváncsiak voltunk, vajon milyen
lehetett a reneszánsz egyik legnépszerűbb hangszerének, a gitár rokonának a hangja.
Meghívtuk Győri István gitár- és lantművészt, aki a Hágai Királyi Zeneakadémia régi zene
tagozatán lantot tanult, hogy mutassa be nekünk ezt a ma már ritkán használt hangszert.
Előadásában nemcsak hallhattuk a lant gyönyörű hangját, hanem megismerkedhettünk a
reneszánsz lant történetével is.*

A lant

A lant az arab kultúrából került át Európá-
ba, egyrészt az Ibériai félsziget arabok által
megszállt területeiről, másrészt a kereszties há-
borúk során.

Arab neve ud, ami „fából készült”-et jelent.
A magyar lant név is ebből a szóból ered. Ere-
detileg pengetővel pengették, de a korabeli
festményeken egyre gyakrabban láthatunk
ujjal pengető lantosokat. Az ujjal történő pen-
getés tette lehetővé a bonyolult, több szólamú
játékot. A lant a reneszánsz egyik legnépsze-
rűbb hangszere volt: nélkülözhetetlen eszkö-
zé vált a társas muzsikálásban, világi dalokat
kísértek vele, gyakran helyettesítette a kórust
és a zenekart, de fontos tagjává vált a korabeli
zenekaroknak is. A hangszerek királynőjének
nevezték.

A reneszánsz lant formája tojásra vagy
mandulára emlékeztet, fedőlapján kör alakú
hanglyuk található, amelyet díszes faragás, ro-
zetta díszít. A rozetta nemcsak díszítő elem, ha-
nem a hangszer készítőjének névjegye is. A
hátoldal domború, egymáshoz illesztett fa szel-
vényekből áll. A nyak rövidebb, mint a gitaré,
a kulcsszekevény hátrahajlik, a hangolókulcsok
fából vannak. Az érintők a nyakra kötözött bél-
húrok.

A lantnak egy szimpla húrja van, mégpedig
a legmagasabb, melyet „chanterelle” (énekítő)
húrnak neveztek és öt pár dupla húrja. Ezeket
a húrcsoportokat kórusnak hívták. A húr párok

egyforma magasra voltak hangolva, néha a
mélyebbek oktáv különbséggel. Hangolása
kvart hangközökre épül, a 3. és 4. húr terc tá-
volságra van egymástól.

A legfeltűnőbb hasonlóság a lant és a gitár
között a játék technikájában van, a dupla hú-
rokat többnyire egyszerre pengetik.

Az első lant-dal gyűjtemény 1509-ben
jelent meg Velencében, melyet még számtalan
kiadvány követett egész Európában. A rene-
szánsz lantműveket ún. tabulatúrában jegyez-
ték le. Ebben a kottairási módban a vízszintes
vonalak a húrokat ábrázolták, a fogások helyét
számokkal vagy betűkkel jelezték, a ritmust a
vonalak fölé írták.

A 16. század második felétől létrejövő
hangszeres formák kialakításában a lantosok
fontos szerepet játszottak. A lantművek jelen-
tős részét az „intavolációk” alkotják, amelyek
többszólamú kórusművek (madrigál, chanson,
mise, zsoltár, motetta) átiratai, de játszottak
még rajta fantáziákat, variációkat, ricercarokat
és tánczenét is.

A reneszánsz kor egyik legelismertebb
lantművésze és zeneszerzője a magyar Bakfark
Bálint (1507–1576) volt, aki a vokális polifónia
stílusát ültette át hangszerére, zenéjének jel-
lemzője az ornamentika (díszítés) fantasztikus
gazdagsága.

Vass Valéria, a gitár tanszak vezetője